

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla a Kócsó Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Kócsó József ügyvéd 7400 Kaposvár, Fő utca 12. I/14.) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a Jutasi és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Szalay Péter ügyvéd 1054 Budapest, Alkotmány utca 31.) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen személyhez fűződő jogok megsértése miatt indított perében a Somogy Megyei Bíróság 2008. július 8. napján kelt 23.P.20.105/2008/21. számú ítélete ellen az alperes által 22. sorszám alatt benyújtott fellebbezés, valamint a felperes által Pf.3. sorszám alatt benyújtott csatlakozó fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - részben megváltoztatja és kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 300.000 (háromszázezer) forint nem vagyoni kártérítést, valamint 40.000 (negyvenezer) forint elsőfokú perköltséget.

Mellőzi a felperes eljárási illetékben való marasztalását és az alperes által az államnak fizetendő elsőfokú eljárási illeték összegét 21.000 (huszonegyezer) forintra felemeli.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 20.000 (húszezer) forint másodfokú perköltséget, valamint az államnak - az állami adóhatóság felhívására - 24.000 (huszonnégyezer) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint mindkét peres fél közszereplő, a felperes - egyéb tisztségek mellett - az F.B., míg az alperes a F. S.

Megyei Elnöke és mindketten tagjai F. Város Önkormányzata Képviselőtestületének.

A felperes részt vett az Európai Unió vidékfejlesztési támogatási programja keretében zajló Leader közösségek létrehozásában. A felperes jelentős szervező munkája következtében 2007. szeptember 17. napján megalakult a D.B.H.K., amely képviselőjének a felperest választotta meg. A helyi közösség az alakuló ülésén úgy határozott, hogy a következő ülést - amelyen sor kerül a regisztrációra nyitva álló október 4-i határidőig még jelentkező és a feltételeket teljesítő új tagok felvételére - október 1. napján fogja megtartani.

Az október 1-jei ülés megkezdése előtt vita alakult ki a helyben csatlakozni szándékozók felvételéről. A felperes felszólalásában azt javasolta, hogy a közösség a törvényes eljárás fenntartása érdekében ne támogassa azoknak a felvételét, akik nem rendelkeznek a szükséges számú írásbeli ajánlással és az előírt formanyomtatvánnyal. A D.B.H.K. gyűlése a vitát követően 1 igen és 153 nem szavazattal, 6 tartózkodás mellett meghozott határozatával a jelenlévő, a szükséges ajánlást össze nem gyűjtött csatlakozni kívánók csatlakozásának napirendre vételét elutasította. Ugyanakkor az ülés ellenszavazat nélkül meghozott határozattal felvette a közösségbe azt a 21 csatlakozni kívánó tagot, akik a szükséges ajánlással és formanyomtatvánnyal rendelkeztek.

A F.H. havilap 2007. októberi számában „I Love F, avagy felperes f-hoz való viszonya” címmel cikk, illetve a felperesnek szóló nyílt levél jelent meg az alperes tollából. A cikk állítása szerint a felperes a Leader programban való részvételi lehetőségekről az érintetteket belterjesen tájékoztatva olyan alapítványokat és cégeket értesített és vont be a közösségbe, akik közül több egyértelműen az ő személyéhez, illetve a F.B-hoz köthető. Ugyanakkor a történelmi egyházak, több f-i egyesület és vállalkozás jelentkezési szándékát visszautasította azzal az indokkal, hogy lejárt a jelentkezési határidő. A cikk állítása szerint a felperes egyoldalúan lerövidítette a helyi közösségi tagok felvételére kiszabott határidőt, ezzel szelektálva a felvehető jelentkezők közül. A cikk nyílt levélnek minősülő részében felhívta a felperes figyelmét, hogy a Leader program nem a felperes és a felperes barátainak, illetve néhány jól értesültnek a kiváltsága, hanem az Európai Uniónak a magyar vidék fejlesztésére szánt pénze.

Az alperes lényegében a cikk állításait ismételte meg a F-i Televízió által közvetített F. Város Önkormányzatának Képviselőtestülete 2007. október 8. napján megtartott ülésén, valamint a 2007. október 13. napján a F-i Televízió által sugárzott „Beszélgetés a D.B-i Leader Helyi Közösségről” című műsorban. Az alperes F-i Hírmondóban közzétett cikke változatlan tartalommal megjelent a www.www.www.hu honlapon is.

A felperes keresetében a jó hírnevéhez fűződő személyiségi joga megsértésének a megállapítását, az alperesnek a jogsértés abbahagyására - a www.www.www.hu honlapról a felperesről szóló cikknek az eltávolítására -, valamint a F-i Hírmondó

havilapban, a F-i Televízióban és a www.www.www.hu honlapon megjelentetett nyilatkozattal történő elégtételadásra és 300.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezését kérte. Állítása szerint az alperes több helyen tényként tüntetett fel valótlan állításokat, s alaptalanul állította, hogy belterjesen tájékoztatta a Leader programban érdekelteket a helyi akciócsoport megalakulásáról, továbbá állította, hogy nem felel meg a valóságnak, hogy bárkinek a csatlakozási kérelmét is visszautasította volna. Hivatkozott arra, hogy a cikk megjelenése és a televízió műsorokban elhangzottak miatt jelentős jogsérelem érte. Visszahívták a F.H.A. elnöki tisztségéből, többször megállították az utcán, sok e-mailt kapott a cikkben említett visszaélésekkel kapcsolatban, valamint az XXX párttaggyűlésén is kérdőre vonták.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint jogsértést nem követett el, mert az általa megfogalmazottak részben megfelelnek a valóságnak, másrészt pedig véleményt, s ezen belül kritikát fogalmazott meg a felperessel szemben, amit a felperes, mint politikai közszereplő túrni köteles. Állította, hogy a felperes 2007. október 1. napján számos nem baloldalinak mondott szervezetnek az akciócsoporthoz való csatlakozását akadályozta meg, viszont az akciócsoportban részt vevők között több olyan található, amely köthető a felperes személyéhez. A jogsértés hiányán túlmenően elutasítani kérte a felperes nem vagyoni kártérítés iránti igényét azért is, mert az alperes magatartással okozati összefüggésben bekövetkezett nem vagyoni hátrányt a felperes nem bizonyított.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetnek túlnyomó részt helyt adott, megállapította, hogy az alperes a F-i Hírmondó című havilapban, továbbá a F. Város Önkormányzatának Képviselőtestülete ülésén, valamint a F-i Televízióban sugárzott beszélgetés során valótlanul állította, miszerint a felperes belterjesen tájékoztatta a Leader program biztosította lehetőségekről, olyan alapítványokat és cégeket vont be a közösségbe, akik közül több egyértelműen az ő személyéhez köthető, ugyanakkor 2007. október 1. napján több egyesület és vállalkozás jelentkezési szándékát visszautasította azzal, hogy lejárt a jelentkezési határidő, így megsértette a felperes jó hírnévhez fűződő személyiségi jogát. Kötelezte ezért az alperest, hogy a www.www.www.hu honlapról a cikket vetesse le és a F-i Hírmondó havilap következő számában, illetve a F-i Televízióban nyolc napon belül saját költségén tegye közzé az ítélet rendelkező részében megállapított tartalmú nyilatkozatot. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította, s mindkét felet 10.500 forint le nem rótt eljárási illeték megfizetésére kötelezte az állam javára.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása szerint bár mindkét fél közszereplő, az alperes terhére a jogsértés megállapítható, mert kijelentései nem értékelhetők véleménynyilvánításnak, hanem részben tényállítások, mégpedig hamis tényállítások, illetve a valós tényeket hamis színben tüntette fel. Valótlan tényállítás volt az, hogy a felperes akadályozta meg 2007. október 1. napján több egyesület és vállalkozás csatlakozását a Leader programhoz. Ezzel szemben a helyi közösség hozott e kérdésben határozatot. Valótlanul állította az alperes azt, hogy a felperes belterjesen tájékoztatta a csatlakozási lehetőségről az érdekelteket és azt is, hogy a

politikai kötődésének megfelelő szervezetek csatlakozását tette lehetővé, hiszen a csatlakozni kívánók visszautasításának oka független volt a felperes személyétől, illetőleg pártállásától. Minderre tekintettel a bíróság megállapította, hogy az alperesnek azzal az állításával, hogy a felperes belterjesen tájékoztatót a Leader programmal kapcsolatban és több egyesület, vállalkozás jelentkezését visszautasította, megsértette a felperes jó hírnévhez fűződő személyiségi jogait. Figyelemmel arra, hogy a www.www.www.hu honlapon az ítélelethozatal időpontjában is olvasható volt a kifogásolt cikk, alaposnak találta a további jogsértéstől való eltiltás iránti keresetet és az alperest a cikk eltávolítására kötelezte. Az erkölcsi elégtétel nyújtás keretében kötelezte az alperest, hogy a F-i Televízióban, illetőleg a F-i Hírmondó című havilapban a meghatározott tartalmú közleményt az alperes saját költségén tegye közzé. Alaptalannak találta ugyanakkor a felperes nem vagyoni kártérítés iránti igényét, mert nem volt megállapítható, hogy az alperes jogsértéssel okozati összefüggésben a külvilágban is észlelhető módon hátrányosan változott volna a felperes megítélése.

Az ítélet ellen, annak részbeni megváltoztatása és a kereset teljes elutasítása érdekében az alperes fellebbezett. Állította, hogy a valóságnak megfelelő tényállításokat tett és egyébként sem sértette meg a felperes méltányolható jogait, mert véleménye kritikát fogalmazott meg, amelynek volt valóságalapja, s amelyeket a felperes, mint közszereplő, tűrni tartozik.

A felperes csatlakozó fellebbezést nyújtott be, amelyben az ítélet részbeni megváltoztatását és a 300.000 forint nem vagyoni kártérítés iránti keresetének teljesítését, egyebekben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A fellebbezés alaptalan, a csatlakozó fellebbezés alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és abból - a keresetet teljesítő részében - helyes következtetést vont le és helyes az érdemi döntése is. Tévesen járt el azonban akkor, amikor a felperes nem vagyoni kártérítés iránti keresetét elutasította.

Az alperes fellebbezésében arra hivatkozott, hogy nem követett el jogsértést, mert olyan bírálatot, kritikát fogalmazott meg, amelynek volt valóságalapja, s amelyet a felperes, mint közszereplő, tűrni köteles.

A másodfokú bíróság nem osztja ezt az álláspontot.

A másodfokú bíróság mindenekelőtt az Alkotmánybíróság 36/1994. (VI.24.) AB határozatában kifejtettekre hivatkozik, amely szerint a véleménynyilvánítás szabadsága csak a bírálat, jellemzés, nézet és kritika szabadságát foglalja magában, de az alkotmányos védelem nem vonatkozhat a tények meghamisítására. Ezen túlmenően a szabad véleménynyilvánítás olyan alkotmányos alapjog, amely csak felelősséggel gyakorolható, és a valótlan tények közlésének elkerülése

érdekében bizonyos kötelezettséggel jár a közvélemény alakításában hivatásszerűen részt vevő személyek esetében.

Utal a másodfokú bíróság a Legfelsőbb Bíróság által a sajtó-helyreigazítás iránti perekkel kapcsolatban kiadott, de a bírói gyakorlat által a személyiségi jogsértésekkel kapcsolatos perekben is alkalmazott 12. számú Polgári Kollégiumi Állásfoglalásra. Ennek megfelelően az igény elbírálásánál a közleményt/írást/nyilatkozatot a maga egészében kell vizsgálni, az egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakított közfelfogásra is.

A fentiek tükrében az adott szövegösszefüggésben nem véleménynyilvánításnak minősül az alperesnek az a kijelentése, mely szerint a felperes belterjesen tájékoztatott a Leader program biztosította lehetőségekről, olyan alapítványokat és cégeket vont be a közösségbe, akik közül több egyértelműen az ő személyéhez köthető. Az alperes a perben kb. hat szervezetről igazolta, hogy valamilyen formában a felperes személyéhez köthető. E tény mellett a 180 körüli taglétszámú szervezettel kapcsolatban azt állítani, hogy a felperes - ki nem mondva, de beleértve - csak olyan alapítványokat és cégeket „értékelte”, amelyek hozzá, illetve a F.B-hoz köthetők, részben hamis tényállításnak, részben pedig a való tények hamis színben való feltüntetésének minősül.

Nyilvánvalóan hamis tényállítás az, hogy a felperes 2007. október 1. napján több egyesület és vállalkozás jelentkezési szándékát visszautasította. Az elsőfokú ítéletben is kifejtettek szerint a D.B.L.H. Község 153 nem, 1 igen és 6 tartózkodó szavazata döntötte el, hogy a jelentkezés formai követelményeit nem teljesítők, a szükséges ajánlással és formanyomtatvánnyal nem rendelkezők csatlakozási kérelmét nem veszik napirendre. A felperes ugyan előzetesen ismertette az álláspontját, de szavazata csak egy volt a fenti szavazatokból, még akkor is, ha a jelenlévők között jelentős tekintélyt élvezett.

Az alperes cikkét és nyilatkozatait összefüggéseiben értékelve a másodfokú bíróság - az elsőfokú bírósággal egyezően - arra a megállapításra jutott, hogy az alperes valótlan tényállítások mellett a való tényeket hamis színben tüntette fel, amelyek alkalmasak voltak a felperes közéleti szereplésének, munkájának, az adott programmal kapcsolatos tevékenységének a beszennyezésére. Az alperes fellépése éppen annak a felelősségnek a hiányát mutatja, amelyet az Alkotmánybíróság - már idézett határozata - megkíván a közvélemény alakításában hivatásszerűen részt vevő személyek esetében. Helyesen jutott tehát az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy az alperes megsértette a felperes Ptk.78.§-a által külön is nevesített és védett jó hírnévhez fűződő személyiségi jogát.

A Ptk.84.§-a (1) bekezdésének e) pontja értelmében a sérelmet szenvedett fél a polgári jogi felelősség szabályai szerint követelhet kártérítést. A Ptk.339.§-ának (1) bekezdése értelmében, aki másnak jogellenesen kárt okoz köteles azt megtéríteni. A Ptk.355.§-ának (4) bekezdése szerint kártérítés címén - egyebek mellett - azt a

kárpótlást és költséget kell megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges.

Helyesen hivatkozott az elsőfokú bíróság arra, hogy a felperes által követelt nem vagyoni kártérítés megállapításának is feltétele a hátrány - a kár - bekövetkezte, a sérelmet szenvedett fél megítélésének hátrányos megváltozása és ennek bizonyítása. Következtes azonban a bírói gyakorlat abban is - a Legfelsőbb Bíróság eseti döntésében is kifejtetteknek megfelelően -, hogy bizonyos jogsértések elkövetése esetén a hátrány bekövetkezte köztudomású ténynek minősül, s mint ilyent, a Pp.163.§-ának (3) bekezdése értelmében azt a bíróság valóban fogadhatja el. A jelen esetben erről van szó, hiszen a közéleti szempontból köztisztelőnek örvendő személy jó hírnevének - különösen a lakókörnyezetében - a közéleti munkájával kapcsolatos interneten, televízióban, újságcikkben történő megsértése bizonyításra nem szoruló hátrányt okoz, amelynek a kiküszöböléséhez a nem vagyoni kártérítés szükséges. Mindemellett az ítélet tábla álláspontja szerint a nem vagyoni kártérítésnek a kompenzációs funkciója mellett elégtételt adó funkciója is van. A felperes által követelt - s csak jelképes összegű - 300.000 forint megfizetése alkalmas mindkét funkció betöltésére.

A fenti indokokra tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§-ának (2) bekezdése alapján - fellebbezett részében - részben megváltoztatta és az alperest 300.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére is kötelezte, egyebekben pedig az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

Az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatása következtében a felperes lényegében teljes egészében pernyertes lett, ezért az alperes a Pp.78.§-ának (1) bekezdése alapján a teljes perköltség viselésére köteles. Mellőzte ezért a másodfokú bíróság a felperes le nem rótt illetékben való marasztalását és az alperes által fizetendő elsőfokú eljárási illeték összegét a teljes kereseti illeték összegére felemelte, és az alperest a felperes elsőfokú eljárásban felmerült perköltségének a megfizetésére is kötelezte.

A felperest képviselő ügyvéd munkadíjának összegét az ítélet tábla a 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3.§-ának (3) és (4) bekezdése alapján állapította meg.

Az alperes fellebbezése sikertelen volt, a felperes csatlakozó fellebbezése sikeres, ezért a Pp.78.§-ának (1) bekezdése alapján az alperes köteles viselni a másodfokú eljárásban felmerült perköltséget is. A felperest képviselő ügyvéd munkadíjának összegét az ítélet tábla a fenti IM rendelet 3.§-ának (3), (4) és (5) bekezdése alapján állapította meg és a 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 13.§-ának (2) bekezdése alapján kötelezte az alperest a le nem rótt fellebbezési eljárási illetéknek az állam javára való megfizetésére.

Dr. Lábady Tamás s.k. a tanács elnöke, Dr. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k.
előadó bíró, Dr. Hrubí Adrienn s.k. bíró